

Αφηγηματικοί τρόποι και γλώσσα στο έργο του Αναγνώστη-Διασκευαστή

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ

Ο Αναγνώστης χρησιμοποιεί ελάχιστα στολίδια στη γλώσσα του, μόνο ό,τι είναι απαραίτητο για την εξιστόρηση της πτώσης της πόλης και ό,τι μπορεί να χειριστεί. Ο διασκευαστής από την πλευρά του συμπληρώνει πιο πολλά αφηγηματικά μέσα για να κάνει το κείμενο πιο πληθωρικό.

1. Οι περιγραφές στο έργο είναι μικρές και όλες ενσωματωμένες στην αφήγηση. Δηλαδή τα γεγονότα εξελίσσονται αλλά περιγράφει την κατάσταση των ανθρώπων, των κτισμάτων, των τειχών με λίγες λέξεις που εξυπηρετούν τη ροή της ιστορίας δίνοντας, όμως, μία συνοπτική εικόνα της συμφοράς και της καταστροφής της Θεσσαλονίκης και των κατοίκων της.

2. Μέσα στο έργο, ανά διαστήματα, παρατίθενται μέσα σε παρενθέσεις ή παύλες

προσωπικά σχόλια , σκέψεις, απόψεις, συναισθήματα του συγγραφέα.

π.χ. (Μέχρι στιγμής καλά τα είχαμε καταφέρει. Μακάρι να μπορούσαμε να γλυτώσουμε και το κακό που ακολούθησε στη διάρκεια της ημέρας)

π.χ. ...γύρισαν πίσω αφού είπαν κάποια πράγματα -ή ίσως και να μην είπαν τίποτε σημαντικό- σε κάποιους ανθρώπους...

π.χ. ...είτε πράγματι δεν ήξερα ακόμη τι σήμαινε Τούρκος. Πιστεύω κι εγώ ότι μάλλον συνέβαινε το δεύτερο.

π.χ. όλο το κεφάλαιο 8 στο οποίο παραθέτει την άποψη του, σχολιάζει και σταματάει την αφήγηση.

3. Χρησιμοποιεί τον ευθύ λόγο

π.χ. “Έπρεπε” είπαν “να πάνε γύρω γύρω και να πούνε όλα όσα υποσχέθηκε ο Μουράτ”.

π.χ. “Αν περικυκλώσει την πόλη” έλεγαν “και μας πολιορκήσαν δίχως σταματημό εμείς θα τρέξουμε στην αγορά...”

π.χ. Ο Μουράτ τους είπε “Σας φτάνουν τα χρήματα και οι σκλάβοι...”

4. αλλά και τον ελεύθερο πλάγιο λόγο

π.χ. Τους είχε πει, πως αν γίνει το θέλημα του και πέσει η πολιτεία...

5. Ακόμη, συναντάμε πολλές ρητορικές ερωτήσεις

π.χ. Πώς και δεν τα σκεφτήκατε τότε αυτά που λέτε τώρα?

π.χ. Και πώς θα μπορούσαν να τα καταφέρουν αν δεν εμπόδιζαν τους υπερασπιστές να αμυνθούν ρίχνοντας τους βροχή από βέλη?

6. ΣΧΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ

- Υπάρχει κλιμάκωση όσον αφορά την αναφορά στι θείο. Αρχικά, μιλάει για τον Μητροπολίτη Συμεών. Μετά αναφέρεται στο Θεό. Και στο τέλος επικεντρώνει το ενδιαφέρον του σχεδόν αποκλειστικά στην κατάσταση των εκκλησιών και των μοναστηριών.

- Συχνές είναι και οι επαναλήψεις. Οι περισσότερες είναι αναμάσημα φράσεων-λέξεων που έχουν ξαναειπωθεί χωρίς κάποιο λόγο.

π.χ. οι φράσεις : ως έφημεν, ώσπερ ειρήκεμεν και πολλές άλλες με την ίδια σημασία

π.χ. η παρομοίωση των Τούρκων με λυσσασμένα θυρία

π.χ. οι ανακεφαλαιώσεις στις οποίες ο διασκευαστής επαναλαμβάνει συνοπτικά όσα έχουν ήδη ειπωθεί από τον Αναγνώστη

- Βλέπουμε το σχήμα κύκλου, καθώς ξεκινάει το έργο μιλώντας σε έναν άνδρα φίλο του και για τις αδυναμίες του έργου και κλείνει στον επίλογο πάλι μιλώντας σε αυτόν τον άνδρα.

- Πολλές στο έργο είναι οι μεταφορές.

π.χ.πόσο ακούραστη είναι η ψυχή σου

π.χ.έτρεφε ελπίδες

π.χ.με πνευματική ένδεια

π.χ.με τη δύναμη του λόγου

π.χ.πριν ο ήλιος δώσει το φως του στους ανθρώπους

π.χ.Η Θεσσαλονίκη φόρεσε το πένθιμο ρούχο της ασκήμιας, στερήθηκε την ομορφιά που θα είχε αν δεν έπιαναν τόσο οι κακές συμβουλές.

- Επίσης, βλέπουμε πάρα πολλές παρομοιώσεις.

π.χ.Οι Τούρκοι στρατιώτες προχωρούσαν σαν σμήνη μελισσών που διψούσαν να χύσουν αίμα και να το πιούν μονορούφι.

π.χ. ..έστησαν τις σκηνές και την περικύκλωσαν τόσο πυκνά σαν να ήταν οι ίδιοι φρούριο, έτσι που να μη φαίνεται..

π.χ. Έσερναν, λοιπόν, άντρες, γυναίκες, παιδιά, ανθρώπους κάθε ηλικίας, δεμένους σαν τα ζώα...

π.χ...έπεσαν πάνω μας σαν θεονήστικοι λύκοι...

π.χ...έκαναν σα λυσσασμένοι για να μας σκοτώσουν...

π.χ...και προχωρούσαν σαν άγρια θηρία προς το κάστρο...

π.χ. Η πόλη παραδέρνει τώρα σαν καράβι στα κύματα, γιατί την έπιασε καταιγίδα μεσοπέλαγα, συμφορές δυνατές,σαν τους οργισμένους ανέμους το ταρακουνάνε και το τρομάζουν, το γεμίζουν με ζάλη και ταραχή και δεν το αφήνουν να σηκώσει το πανί της ειρήνης και της καλοσύνης, δεν το αφήνουν να μπει σε απάνεμο λιμάνι και να ρίξει άγκυρα με σιγουριά και ασφάλεια.

- Χαρακτηριστικές είναι και οι δύο αναλογίες του έργου.

-Πάθαμε ό,τι παθαίνουν οι ναύτες που έχουν να παλέψουν με τη φουρτούνα όταν λείπει ο καπετάνιος. Βασιλεύει η αναρχία και το καράβι που δεν έχει καπετάνιο δεν μπορεί να προχωρήσει κόντρα στους δυνατούς ανέμους δίχως το φόβο να βουλιάξει. (όταν πεθαίνει ο Μητροπολίτης Συμεών)

-Πιστεύω ότι εσύ έχεις πάθει το ίδιο με τις μέλισσες όταν αναζητούν με ιδιαίτερη επιθυμία το μέλι. Δηλαδή προσπερνούν με αδιαφορία τα πιο ευωδιαστά λουλούδια για να πάνε να καθίσουν στο θυμάρι που είναι πικρό και δεν έχει διόλου μυρωδιά. (όταν ο τίμιος άνδρας τον επιλέγει για να γράψει αυτό το έργο).

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)